

Preus públics universitaris: el cas de les illes Balears

Joan Carles Rincón
Universitat de les Illes Balears

Jaume Juan i Garcia
Conselleria d'Educació i Cultura

Educació i Cultura
(2004), 17:
105-119

PREUS PÚBLICS UNIVERSITARIS: EL CAS DE LES ILLES BALEARS

UNIVERSITY PUBLICS PRICES: THE CASE OF THE BALEARIC ISLANDS

Joan C. Rincón i Verdera

Universitat de les Illes Balears

Jaume Juan i Garcia

Conselleria d'Educació i Cultura

Resum

Aquest article és una aproximació als preus públics universitaris, que es concreta en el cas de les illes Balears.

Summary

This article is a study of the cost of public universities in general and the case of the Balearic Islands in particular

1. Introducció

Una de les principals dificultats que tenen les famílies de la nostra comunitat (i en general de tot l'Estat espanyol) perquè els seus fills puguin accedir a l'ensenyament universitari és el cost que es deriva dels preus públics que s'han de satisfer per la prestació dels serveis acadèmics universitaris. Així, per exemple, el preu que ha de pagar un alumne que es matricula de seixanta crèdits a la Universitat de les Illes Balears oscil·la, segons el grau d'experimentalitat de l'ensenyament, entre 483,39 euros (80.726 pessetes) i 755,13 euros (126.106 pessetes) en primera matrícula, que s'incrementa entre 1.056,99 (176.517 pessetes) i 1.651,18 euros (275.747 pessetes) en tercera matrícula. No obstant això, no és menys cert que el que és un esforç important per a les famílies, també ho és per a la societat en el seu conjunt, ja que en el cas de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i pel que fa al pressupost de l'any 2002, la transferència nominativa del Govern de les Illes Balears a la Universitat de les Illes Balears s'elevà a més de 35 milions d'euros (més de

5.823.510.000 pessetes), el que suposa el 8,58 per cent del pressupost de la Conselleria d'Educació i Cultura, el 3,29 per cent del pressupost de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, o el 0,2.956% del Producte Regional Brut de l'any 2000.¹

Si volem determinar el paper que fan els preus públics universitaris en el sistema universitari públic, és necessari contextualitzar-los dins el marc general del finançament universitari, analitzant, consegüentment, les altres fonts de finançament. El règim econòmic i financer de les universitats públiques és regulat pel títol XI de la Llei orgànica 6/2001, d'universitats, que al seu article 81.3 enumera les fonts d'ingressos que s'han de comptabilitzar en els pressuposts de les universitats, assenyalant que les universitats públiques financen les seves activitats a partir dels ingressos obtinguts de les fonts següents:² 1) les transferències per a despeses corrents i de capital fixades anualment per les comunitats autònomes; 2) Els ingressos pels preus públics per serveis acadèmics i altres drets que s'estableixin legalment. En el cas d'estudis conduents a l'obtenció de títols de caràcter oficial i amb validesa en tot el territori nacional, els preus públics i els drets els fixarà la comunitat autònoma, dins els límits que estableixi el Consell de Coordinació Universitària, que estaran relacionats amb els costos de prestació del servei. Així mateix, es consignaran les compensacions corresponents als imports derivats de les exempcions i les reduccions que es disposin legalment en matèria de preus públics i altres drets; 3) els preus d'ensenyaments propis, cursos d'especialització i d'altres activitats autoritzades a les universitats s'atendran al que estableixi el Consell Social. Aquests preus hauran de ser aprovats amb els pressuposts anuals als quals s'hagin d'aplicar; 4) els ingressos procedents de transferències d'entitats públiques i privades, com també d'herències, llegats o donacions; 5) els rendiments procedents del patrimoni i d'altres activitats econòmiques que desenvolupin, segons el que es preveu en aquesta Llei i als seus Estatuts; 6) tots els ingressos procedents dels contractes previstos en aquest article 83 de la Llei; 7) els romanents de tresoreria i qualsevol altre ingrés. Finalment, 8) el producte de les operacions de crèdit que concertin ha de ser compensat per a la consecució de l'equilibri pressupostari necessari de la comunitat autònoma, que, en tot cas, ha d'autoritzar qualsevol operació d'endeutament.

Així doncs, podem dir que les universitats públiques financen les seves activitats a través de tres fonts: els preus públics per serveis acadèmics i altres drets que legalment s'estableixin en el seu moment; els ingressos obtinguts de la societat (bàsicament a través d'empreses privades) per la venda de serveis, donacions i contractes; i, les transferències de les administracions públiques. En aquest article ens aproximarem a la qüestió dels preus públics per serveis acadèmics, fent especial incidència en la realitat de la nostra comunitat autònoma i de la seva universitat.

¹ Si ens referim al conjunt de l'Estat espanyol, el finançament de les universitats públiques presencials va suposar, l'any 2000, una quantitat superior als 5.391 milions d'euros (més de 935.426 milions de pessetes), el que representa el 0,8 per cent del Producte Interior Brut espanyol. D'aquesta quantitat, el 74,73 per cent té origen públic i només un 10,05 per cent té com a origen els preus públics satisfets pels alumnes per la prestació dels serveis acadèmics universitaris, és a dir, pels usuaris directes de la universitat. Per a una anàlisi detallada del finançament de les universitats espanyoles vegeu Armenteros et al. (2002).

² Una anàlisi de les fonts de finançament de les universitats públiques la trobam a Oroval i Chéliz (1998) i Aguiar et al. (1996).

2. El marc normatiu estatal i autonòmic dels preus públics universitaris

L'article 81.3 b) de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, determina que en el cas d'estudis conduents a títols de caràcter oficial i amb validesa en tot el territori nacional, els preus públics i els drets els fixarà la comunitat autònoma, dins els límits que estableixi el Consell de Coordinació Universitària, que estaran relacionats amb els costos de la prestació del servei. Aquest article es troba emmarcat al títol XI de la Llei orgànica 6/2001, del règim econòmic i financer de les universitats públiques, i més concretament a l'enumeració del contingut del pressupost de la Universitat en el seu estat d'ingressos. D'aquest article es deriva que la potestat de regular els preus públics per la prestació de serveis acadèmics universitaris correspon a cada una de les comunitats autònomes. No obstant això, aquesta potestat normativa no es pot deslligar d'un marc normatiu més ampli de caràcter estatal que fixa unes directrius comunes per a totes les comunitats:

Àmbit estatal

1. Constitució espanyola, del 27 de desembre de 1978.
2. Llei orgànica 8/1985, del 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació.
3. Llei orgànica 6/2001, del 21 de desembre, d'universitats.
4. Reial decret 552/1985, del 2 d'abril, pel qual s'aprova el reglament del Consell d'Universitats.
5. Llei 8/1989, del 13 d'abril, de taxes i preus públics.
6. Llei 13/1982, del 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids.
7. Llei 25/1971, del 19 de juny, de protecció a les famílies nombroses.
8. Llei 32/1999, del 8 d'octubre, de solidaritat amb les víctimes del terrorisme.
9. Reial decret 2243/1996, del 18 d'octubre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la comunitat autònoma de les illes Balears en matèria d'universitats.

Àmbit de la comunitat autònoma de les illes Balears

1. Llei orgànica 2/1983, del 25 de febrer, d'estatut d'autonomia per a les illes Balears.
2. Llei 2/1997, del 3 de juny, de taxes de la comunitat autònoma de les illes Balears. Vegem què ens diuen algunes d'aquestes normatives.

— **Llei orgànica 6/2001, del 21 de desembre, d'universitats (BOE núm. 307, del 24 de desembre de 2001)**

• **Preàmbul IV.** El Consell de Coordinació Universitària és el màxim òrgan consultiu i de coordinació del sistema universitari, i es configura com a fòrum de trobada i debat entre les tres administracions que convergeixen en el sistema universitari: estatal, autonòmica i universitària.

• **Article 28. Naturalesa i funcions.** El Consell de Coordinació Universitària és el màxim òrgan consultiu i de coordinació del sistema universitari. Li corresponen les funcions de consulta sobre política universitària, i les de coordinació, programació, informe, assessorament i proposta en les matèries relatives al sistema universitari, així com les que determinin la Llei i les disposicions de desenvolupament.

• **Article 81.3. Programació i pressupost.** El pressupost de les universitats continuarà en el seu estat d'ingressos els preus públics per serveis acadèmics i altres drets que s'estableixin legalment. En el cas d'estudis conduents a l'obtenció de títols de caràcter oficial i amb validesa en tot el territori nacional, els preus públics i els drets els fixarà la comunitat autònoma, dins els límits que estableixi el Consell de Coordinació Universitària, que estaran relacionats amb els costos de prestació del servei.³ Així mateix, es consignaran les compensacions corresponents als imports derivats de les exempcions i les reduccions que es disposin legalment en matèria de preus públics i altres drets. Els preus d'ensenyaments propis, cursos d'especialització i d'altres activitats autoritzades a les universitats s'atendran al que estableixi el Consell Social. Aquests preus hauran de ser aprovats amb els pressuposts anuals als quals s'hagin d'aplicar.

— **Llei 8/1989, del 13 d'abril, de taxes i preus públics (BOE núm. 90, del 15 d'abril de 1989)**

• **Article 26.1.** La fixació o modificació de la quantia dels preus públics es realitzarà, exceptuat que una llei especial disposi el contrari, per Ordre del Departament ministerial del qual depengui l'òrgan o ens que els ha de percebre i a proposta d'aquests.

• **Article 26.2.** Tota proposta de fixació o modificació de preus públics haurà d'anar acompanyada d'una memòria econòmica i financera que justificarà l'import dels preus que es proposin, el grau de cobertura financera dels costos corresponents i, en el seu cas, les utilitats derivades de la realització de les activitats i la prestació dels serveis o els valors de mercat que s'hagin pres com a referència.

• **Disposició addicional cinquena.** Adaptació de la Llei orgànica 11/1983. A partir de l'entrada en vigor de la present Llei, les taxes acadèmiques i altres drets a què es refereix la lletra b) de l'apartat 3 de l'article 54 de la Llei orgànica 11/1983, del 25 d'agost, de reforma universitària, tindran la consideració de preus públics i es fixaran i regularan d'acord amb allò establert al citat article.⁴

³ Abans de l'aprovació de la Llei orgànica 6/2001, d'universitats, la Llei orgànica 11/1983, del 25 d'agost, de reforma universitària, regulava la determinació dels preus públics que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris a través de l'article 54.3 b): «El pressupost de les universitats continuarà en el seu estat d'ingressos: [...] b) Les taxes acadèmiques i altres drets que legalment s'estableixin. En el cas d'estudis conduents a títols oficials, les taxes acadèmiques les fixarà la comunitat autònoma en els límits que estableixi el Consell d'Universitats. Per a la resta d'estudis, les fixarà el Consell Social. Igualment, es consignaran les compensacions corresponents als imports de les exempcions i les reduccions que legalment es disposin en matèria de taxes i altres drets.» Malgrat que la regulació de la Llei orgànica 11/1983 és molt similar a la Llei orgànica 6/2001, hi ha dues diferències importants: 1) l'abonament que fa l'alumne per la prestació dels serveis acadèmics universitaris té la qualificació de preus públics i no de taxes. Aquest canvi respon a la disposició addicional cinquena de la Llei 8/1989, del 13 d'abril, de taxes i preus públics i la STC 185/1995, del 14 de desembre; 2) els preus públics per la prestació dels serveis acadèmics universitaris «estaran relacionats amb els costos de prestació del servei». L'aplicació d'aquest afegit a la Llei orgànica 6/2001 no és fàcil. En efecte, és cert que el preu dels ensenyaments està relacionat amb el seu cost a través de la incardinació de l'ensenyament en un determinat grau d'experimentalitat, però ni totes les comunitats autònomes mantenen una estructura similar del nombre de graus d'experimentalitat (per exemple, Andalusia només té un grau d'experimentalitat i, per tant, tots els ensenyaments tenen el mateix preu) ni es dóna la mateixa proporcionalitat entre el preu i el cost real del servei en els distints graus d'experimentalitat.

⁴ Aquesta disposició addicional va ser objecte de recurs d'inconstitucionalitat. En aquest sentit, la STC 185/1995, del 14 de desembre, al fonament jurídic 8, on es desestima parcialment, ens diu: «En el supòsit ara previst, la disposició final tercera de la Llei orgànica 11/1983, del 25 d'agost, de reforma universitària, el caràcter orgànic de

— **Reial Decret 2243/1996, del 18 d'octubre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'administració de l'estat a la comunitat autònoma de les illes Balears en matèria d'universitats (BOE núm. 270, del 8 de novembre de 1996)**

• **Annex pel qual es certifiquen, entre d'altres, les funcions que assumeix la comunitat autònoma de les illes Balears en matèria d'universitats.** Funcions que assumeix la comunitat autònoma i identificació dels serveis i institucions que es traspassen: corresponen a la comunitat autònoma de les illes Balears les funcions i competències [...] que en matèria d'ensenyament superior atribueix a les comunitats autònomes la Llei orgànica 11/1983, del 25 d'agost, de reforma universitària.

— **Llei orgànica 2/1983, del 25 de febrer, d'estatut d'autonomia per a les Illes Balears (BOE núm. 51, de l'1 de març de 1983), i modificada per la Llei orgànica 9/1994 i 3/1999**

• **Article 15.1.** Correspon a la comunitat autònoma la competència del desenvolupament legislatiu i l'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposa l'article 27 de la Constitució [...], sense perjudici de les facultats que corresponen a l'Estat.

— **Llei 2/1997, del 3 de juny, de taxes de la comunitat autònoma de les illes Balears (BOIB núm. 76 del 21 de juny de 1997)**

• **Disposició addicional tercera.** Els preus públics que s'han de satisfer per la prestació dels serveis acadèmics universitaris es fixaran i regularan d'acord amb el que es disposa a l'article 54.3 b), de la Llei orgànica 11/1983, del 25 d'agost, de reforma universitària.

3. El Decret 89/2002, del 28 de juny, pel qual es fixen els preus públics que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 2002-2003 a la Universitat de les Illes Balears

A continuació analitzarem l'estructura bàsica del Decret 89/2002, que, de conformitat amb les competències atribuïdes a les comunitats autònomes per l'article 81.3 b) de la Llei orgànica 6/2001, d'universitats, va aprovar el Govern de la nostra comunitat autònoma el juny de 2002.

3.1 Preàmbul

Estructurat en els tres apartats següents:

la qual va ser confirmat per la STC 26/1987, fonament jurídic 15, atribueix el caràcter de Llei orgànica als preceptes que es contenen en el títol preliminar, quart i vuitè de l'esmentada Llei, així com la disposició final tercera. Amb l'excepció efectuada per la STC 26/1987, fonament jurídic 15, basta considerar que l'article 54.3 b) de la Llei orgànica 11/1983 es troba ubicat al seu títol setè, del règim econòmic i financer de les universitats, per concloure que el precepte darrerament citat manca de la naturalesa de llei orgànica i pot ser modificat per llei ordinària.»

3.1.1. El marc regulador

Es refereix, en primer lloc, al context normatiu regulador dels preus que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris. En particular, s'enumera la normativa següent: 1) Llei orgànica 6/2001, del 21 de desembre, d'universitats, i en concret l'article 81, que estableix que els preus públics per estudis conduents a títols oficials els ha de fixar la comunitat autònoma corresponent dins els límits que estableixi el Consell de Coordinació Universitària i que estaran relacionats amb els costos de prestació del servei, mentre que els preus públics corresponents a la resta d'estudis els ha de fixar el Consell Social de la universitat que correspongui. 2) Llei 8/1989, del 13 d'abril, de taxes i preus públics. 3) Llei orgànica 9/1992, del 23 de desembre, de transferència de competències a les comunitats autònomes que accediren a l'autonomia per la via de l'article 143 de la Constitució. 4) Decret 2243/1996, del 18 d'octubre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la comunitat autònoma de les illes Balears en matèria d'universitats. 5) Llei 2/1997, del 3 de juny, de taxes de la comunitat autònoma de les illes Balears.

3.1.2 Tipologia i estructura dels preus

En segon lloc, es fixen les bases que regulen els preus que s'han de satisfer pels ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials. Aquestes bases són les següents:

1. La separació en dos grups dels ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials: a) ensenyaments renovats (estructurats en crèdits), és a dir, els conduents a l'obtenció de títols universitaris establerts pel Govern de l'Estat amb caràcter oficial i vàlidesa en tot el territori nacional, sempre que els plans d'estudis dels ensenyaments corresponents hagin estat aprovats per la Universitat de les Illes Balears i homologats pel Consell de Coordinació Universitària, d'acord amb les directrius generals pròpies aprovades pel Govern de l'Estat; b) ensenyaments no renovats (estructurats en assignatures), és a dir, els que no s'inclouen en el grup anterior o que, tot i estar-hi, siguin d'uns plans d'estudis no aprovats per la Universitat de les Illes Balears ni homologats pel Consell de Coordinació Universitària, d'acord amb les directrius generals pròpies corresponents.

2. La fixació de la tarifa segons el grau d'experimentalitat en què es trobi l'ensenyament i que es tracti de primera, segona o tercera i successives matrícules.

3.1.3. Òrgans competents per a la fixació dels preus

En tercer lloc es determinen els òrgans competents per a la fixació dels preus que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris. Els límits dels preus acadèmics i altres drets per estudis conduents a l'obtenció de títols universitaris oficials, que són fixats per acord del Consell de Coordinació Universitària, es determinen vist l'acord previ del Consell de Coordinació i la memòria economicofinancera a què es refereix l'article 26.2 de la Llei 8/1989. La redacció de la proposta de Decret i la determinació dels preus, dins els límits anteriors, és competència del conseller d'Educació i Cultura. Finalment, el Decret s'aprova pel Consell de Govern.⁵

⁵ Els límits dels preus acadèmics i altres drets dels estudis que conduïxen a l'obtenció de títols universitaris oficials per al curs 2002-2003 són: 1) el resultat d'incrementar els preus oficials establerts per al curs 2001-2002 per al conjunt dels ensenyaments en l'àmbit de les competències de les distintes administracions públiques, tant si aquells estan organitzats en cursos o en crèdits, en el percentatge d'augment experimentat per l'Índex de Preus al Consum nacional des del 30 d'abril de 2001 fins al 30 d'abril de 2002, és a dir, el 3,6 per 100 (límit mínim); 2) el

3.2. Contingut

Els aspectes més destacats que es deriven del Decret són els següents:

3.2.1. Objecte i àmbit d'aplicació

Al primer article, el Decret distingeix els ensenyaments regulats d'aquells que no ho són, i ho fa agrupant-los en dos blocs: 1) els ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials (renovats i no renovats) i que són objecte de regulació per part d'aquest Decret; 2) la resta d'ensenyaments, és a dir, tots aquells ensenyaments conduents a l'obtenció de títols o diplomes que no tinguin caràcter oficial. Les universitats, segons l'article 34 de la Llei orgànica 6/2001 d'universitats, podran establir ensenyaments conduents a l'obtenció de títols i diplomes no oficials, que la Llei defineix com a títols propis. Els preus d'aquests estudis els fixarà el Consell Social.

3.2.2. Preus dels ensenyaments objecte de regulació

Regula els preus dels ensenyaments conduents a títols oficials, distingint entre els preus dels ensenyaments renovats i dels no renovats: 1) pel que fa als ensenyaments renovats, es considera el crèdit (deu hores d'ensenyament teòric, pràctic o equivalents) com la unitat bàsica de referència a efectes de valoració del preu de l'ensenyament. L'import de les matèries, les assignatures o les disciplines es calcula de conformitat amb el nombre de crèdits que tinguin assignats, dins el grau d'experimentalitat en què es trobin els ensenyaments, i segons que es tracti de primera, segona o tercera i successives matrícules. El preu del crèdit en el cas de programes de doctorat es fixa segons el grau d'experimentalitat en què es troba el programa. En el cas dels crèdits corresponents a matèries de lliure elecció per a l'estudiant, el preu es fixa d'acord amb la tarifa establerta per a la titulació que es vulgui obtenir, amb independència del departament on es cursin aquests crèdits; 2) els preus públics dels ensenyaments no renovats són determinats pel grau d'experimentalitat en què es trobin i segons que es tracti de primera, segona o tercera i successives matrícules, de manera similar com es fa amb els ensenyaments renovats.

3.2.3. Matrícula mínima

La matrícula mínima consisteix en totes les assignatures troncal i obligatòries de primer curs d'acord amb l'estructuració de cada pla d'estudis. En el cas que aquestes assignatures sumin més de quaranta-cinc crèdits, l'alumne podrà matricular-se només de quaranta-cinc crèdits d'entre aquestes assignatures troncal i obligatòries. En el cas d'alumnes amb estudis convalidats parcialment, hauran de complir el requisit anterior entre les assignatures o els crèdits convalidats i aquells de què es matriculin.

3.2.4. Abonament de la matrícula. Falta de pagament

Hi ha dues formes possibles d'abonament de la matrícula: 1) en un sol pagament, a principi de curs; o bé 2) de forma fraccionada, en dos terminis (el primer, del 50 per cent

resultat d'incrementar en quatre punts el límit mínim establert al paràgraf anterior (límit màxim). En tot cas, els preus que resultin per l'aplicació d'aquests límits no hauran de ser, en relació amb els del curs 2001-2002, inferiors al preu més baix en qualsevol estudi de qualsevol universitat, ni més elevats que el preu més alt en qualsevol estudi de qualsevol universitat, incrementat per l'IPC, esmentat anteriorment, més de quatre punts.

de l'import total, en formalitzar la matrícula; i el segon, del 50 per cent restant, durant la primera quinzena del mes de desembre). La falta de pagament de la matrícula implicarà: 1) la denegació de la matrícula (en el cas que l'alumne hagi optat per un sol pagament); o bé, 2) l'anul·lació de la matrícula de forma automàtica i sense notificació prèvia el dia següent del venciment de cada un dels terminis establerts a tal efecte, amb la pèrdua de les quantitats corresponents als terminis anteriors i amb l'obligació de l'alumne de pagar-los si vol tornar a matricular-se en el futur de qualsevol estudi de la Universitat de les Illes Balears (si l'alumne opta pel pagament fraccionat).

3.2.5. Tarifes especials

Es preveuen dues tarifes especials: 1) matèries sense docència, on l'alumne abonarà el 25 per cent dels preus de la tarifa ordinària. Aquest apartat s'aplica tant als ensenyaments renovats com als no renovats. No obstant això, en cas que, per raons acadèmiques, s'imparteixi docència d'aquestes assignatures s'abonarà el 100 per cent dels preus de la tarifa ordinària; 2) reconeixement de crèdits de lliure configuració (reconeguts als alumnes per cursos, seminaris o activitats desenvolupades al marge de l'activitat acadèmica reglada), on s'abonarà per cada crèdit el 25 per cent dels preus de la tarifa ordinària, en els crèdits de lliure configuració.

3.2.6. Centres adscrits

L'abonament que fan els alumnes de centres o instituts universitaris adscrits a la Universitat es regula: 1) en primer lloc, per l'acord del corresponent conveni d'adscripció; 2) es matisa l'apartat anterior, ja que, en qualsevol cas, l'alumne abonarà el 25 per cent dels preus establerts al Decret per cada un dels ensenyaments. En tot cas, els abonaments anteriors es fan en concepte d'expedient acadèmic i de prova d'avaluació, mentre que els altres preus se satisfaran per la quantia íntegra prevista.

3.2.7. Convalidació i reconeixement d'estudis

Pel que fa a la convalidació d'estudis, es distingeix: 1) la convalidació d'estudis realitzats en centres estatals, pels quals no es meritaren preus; 2) la convalidació d'estudis realitzats en centres nacionals no estatals o en centres estrangers, pels quals s'abonarà el 25 per cent dels preus establerts al Decret per cada un dels ensenyaments. En el cas d'estudis realitzats en centres nacionals no estatals o en centres estrangers, pel que fa al reconeixement de crèdits de lliure configuració, l'alumne abonarà el 25 per cent dels preus establerts al Decret per cada un dels ensenyaments. En ambdós casos, l'alumne fa aquest abonament en concepte d'expedient acadèmic i de prova d'avaluació i, per tant, els altres preus se satisfaran per la quantia íntegra prevista al Decret.

3.2.8. Beques

L'article 3.1 del Reial decret 2298/1983, del 28 de juliol, pel qual es regula el sistema de beques i ajudes a l'estudi de caràcter personalitzat, estableix que els alumnes que rebin beca a càrrec dels pressuposts generals de l'Estat no estan obligats a abonar el preu per serveis acadèmics. Ens trobam davant un cas d'exempció de preus subjecte a la condició d'obtenció de beca i, per tant, en el cas que l'alumne no obtingui la condició de becari o bé li sigui revocada, estarà obligat a abonar el preu corresponent a la matrícula que va efectuar. El termini per fer efectiu tal abonament és de cinc dies a comptar des de la publicació de les llistes de becaris o la notificació personal de la denegació. La falta de pagament implica l'anul·lació automàtica de la matrícula en totes les matèries, assignatures o

disciplines i l'obligació de pagar si l'alumne vol tornar a matricular-se en el futur de qualsevol estudi de la Universitat de les Illes Balears. Els imports dels preus per serveis acadèmics no satisfets pels alumnes becaris seran compensats a les universitats pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

3.2.9. Matrícules d'honor

Les bonificacions corresponents a l'aplicació d'una o més matrícules d'honor es duran a terme una vegada calculat l'import de la matrícula.

3.2.10. Assignatures quadrimestrals sense docència

Els alumnes que, en aplicació del corresponent acord del Consell de Govern, puguin matricular-se el proper curs acadèmic d'una assignatura quadrimestral sense docència, abonaran com a preu públic de l'esmentada assignatura un import equivalent al 25 per cent de la mitat del que s'estableix per una assignatura anual.

3.2.11. Annexos a tenir en compte

Annex I. Determina el grau d'experimentalitat dels ensenyaments renovats que es poden cursar a la Universitat de les Illes Balears. En particular, per al curs acadèmic 2002-2003 estableix: grau d'experimentalitat 1 (Diplomatura en Infermeria, en Fisioteràpia i Doctorat de Medicina); grau d'experimentalitat 2 (Llicenciatura en Biologia, en Bioquímica i en Química); grau d'experimentalitat 3 (Arquitectura Tècnica, Enginyeria en Informàtica, enginyeries tècniques en informàtica de gestió, en informàtica de sistemes i telecomunicacions (Telemàtica), Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Hortofructicultura i Jardineria, i Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Electrònica Industrial); grau d'experimentalitat 4 (Llicenciatura en Física i en Psicologia; Diplomatura en Treball Social); grau d'experimentalitat 5 (Llicenciatures en Matemàtiques, en Pedagogia, en Psico-pedagogia, en Filologia anglesa i en Geografia; Diplomatura en Educació Social; mestre en les especialitats d'Educació Infantil, Educació Musical, Educació Primària, de Llengua Estrangera, Educació Física i Educació Especial); grau d'experimentalitat 6 (Llicenciatures en Administració i Direcció d'Empreses, en Economia, en Filologia Catalana, en Filologia Hispànica, en Dret, en Filosofia, en Història i en Història de l'Art; Diplomatures en Ciències Empresarials, en Relacions Laborals i en Turisme).

Annex II. Correspon a les tarifes (en euros) segons el grau d'experimentalitat.

Grau d'experimentalitat	1a matrícula	2a matrícula	3a matrícula	Prog. de doct.
1	12,20 euros	17,34 euros	26,01 euros	39,23 euros
2	11,82 euros	17,16 euros	25,83 euros	38,67 euros
3	11,40 euros	16,55 euros	24,12 euros	36,93 euros
4	10,05 euros	14,56 euros	21,93 euros	31,37 euros
5	9,12 euros	13,22 euros	19,93 euros	27,57 euros
6	7,82 euros	11,62 euros	17,08 euros	22,23 euros

Taula 1

Annex III. Determina els graus d'experimentalitat dels ensenyaments no renovats que es poden realitzar a la Universitat de les Illes Balears. Són els següents:

- Grau d'experimentalitat 1: Diplomatura en Infermeria i Doctorat en Medicina.
- Grau d'experimentalitat 2: Llicenciatures en Ciències Biològiques i en Ciències Químiques.
- Grau d'experimentalitat 3: Llicenciatura en informàtica.
- Grau d'experimentalitat 4: Llicenciatura en Ciències Físiques i en Filosofia i Lletres: Filosofia i Ciències de l'Educació (Psicologia).
- Grau d'experimentalitat 5: Llicenciatures en Filosofia i Lletres: Filosofia i Ciències de l'Educació (Ciències de l'Educació) i en Filosofia i Lletres: Geografia i Història (Geografia).
- Grau d'experimentalitat 6: Llicenciatures en Filosofia i Lletres: Filologia (Filologia Catalana); en Filosofia i Lletres: Filologia (Filologia Hispànica); en Dret; en Filosofia i Lletres: Filosofia i Ciències de l'Educació (Filosofia); en Filosofia i Lletres: Geografia i Història (Història) i en Filosofia i Lletres: Geografia i Història (Història de l'Art).

Annex IV. Tarifes, segons el grau d'experimentalitat, dels ensenyaments de l'annex III. Es fixa el preu per un curs complet, segons el grau d'experimentalitat i si es tracta de primera, segona o tercera i successives matrícules. Per a les assignatures soltes, el preu es calcularà dividint l'import del curs complet en primera, segona o tercera i successives matrícules, respectivament, pel nombre d'assignatures del curs al qual correspongui l'assignatura.

Grau d'experimentalitat	1a matrícula	2a matrícula	3a matrícula
1	755,13 euros	1094,94 euros	1651,18 euros
2	731,95 euros	1061,34 euros	1600,50 euros
3	705,62 euros	1023,13 euros	1493,11 euros
4	621,75 euros	901,52 euros	1359,49 euros
5	564,14 euros	818,02 euros	1233,57 euros
6	483,39 euros	700,91 euros	1056,99 euros

Taula 2

Annex V. Els preus d'avaluacions, proves, expedició de títols i drets de Secretaria es fixen en aquest annex. En particular, es fixen els preus següents:

• **Avaluació i proves**

- 1.1. Proves d'aptitud per a l'accés a la Universitat.
- 1.2. Certificat d'aptitud pedagògica (inclou tots els cursos).
- 1.3. Exàmens de grau als diferents estudis i per a projectes de fi de carrera.
- 1.4. Proves de conjunt per a l'homologació de títols estrangers d'educació superior.
- 1.5. Curs d'iniciació i orientació per als majors de 25 anys.
- 1.6. Examen per a tesi doctoral.

• **Títols i Secretaria**

- 2.1. Expedició de títols acadèmics:
 - 2.1.1. De doctor.
 - 2.1.2. De llicenciat, arquitecte o enginyer.
 - 2.1.3. De diplomati, arquitecte tècnic o enginyer tècnic.
 - 2.1.4. Expedició i impressió de duplicats de títols universitaris oficials o de postgrau.
- 2.2. Secretaria:
 - 2.2.1. Obertura d'expedient acadèmic per al començament d'estudis en un centre, certificats acadèmics i trasllats d'expedient acadèmic.
 - 2.2.2. Confrontació de documents.
 - 2.2.3. Expedició de targetes d'identitat.

Bibliografia

- AGUIAR, I. [et al.] (1996), *Financiación de la educación superior. Especial referencia a Canarias*, Santa Cruz de Tenerife, Dirección General de Universidades e Investigación, Gobierno Canario.
- ARMENTEROS, J. i VALVERDE, F. (1998), *La participación del usuario en la financiación de la enseñanza pública universitaria: especial referencia a Andalucía*, Jaen, Universidad de Jaen.
- ARMENTEROS, J.; VALVERDE, F. [et al.] (2002), *Informació acadèmica, productiva i financera de les universitats públiques espanyoles. Any 2000. Indicadors universitaris (curs acadèmic 2000-2001)*. Conferència de Rectors d'universitats espanyoles (CRUE).
- BRICALL, J. M. (2000), *Universidad 2000, Conferencia de Rectores de las Universidades Españolas*.
- CAIB (2002), *Pressupost 2002*. Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- CALERO, J. (1996), *Financiación de la educación superior en España: sus implicaciones en el terreno de la equidad*, Bilbao, Fundación BBV, Documenta.
- CONSELL DE COORDINACIÓ UNIVERSITÀRIA, Acord del 3 de juny de 1997 pel qual es fixen els límits dels preus acadèmics i altres drets conduents a l'obtenció de títols oficials per al curs 1997-98 (BOE número 141, del 13 de juny).
- Acord del 7 de maig de 1998 pel qual es fixen els límits dels preus acadèmics i altres drets conduents a l'obtenció de títols oficials per al curs 1998-99 (BOE número 131, del 2 de juny).
- Acord del 5 de maig de 1999 pel qual es fixen els límits dels preus acadèmics i altres drets conduents a l'obtenció de títols oficials per al curs 1999-2000 (BOE número 132, del 3 de juny).
- Correcció d'errors a l'Acord del 5 de maig de 1999 pel qual es fixen els límits dels preus acadèmics i altres drets conduents a l'obtenció de títols oficials per al curs 1999-2000 (BOE número 140, del 12 de juny).
- Acord del 17 de maig de 2000 pel qual es fixen els límits dels preus acadèmics i altres drets conduents a l'obtenció de títols oficials per al curs 2000-2001 (BOE número 132, del 2 de juny).
- Acord del 29 de maig de 2001 pel qual es fixen els límits dels preus acadèmics i altres drets conduents a l'obtenció de títols oficials per al curs 2001-2002 (BOE número 136, del 7 de juny).

- Correcció d'errors a l'acord del 29 de maig de 2001 pel qual es fixen els límits dels preus acadèmics i altres drets conduents a l'obtenció de títols oficials per al curs 2001-2002 (BOE número 156, del 30 de juny).
 - Acord de l'11 de juny de 2002 pel qual es fixen els límits dels preus acadèmics i altres drets conduents a l'obtenció de títols oficials per al curs 2002-2003 (BOE número 142, del 14 de juny).
- CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORTS, Llei 2/1997, del 3 de juny, de taxes de la comunitat autònoma de les illes Balears (BOIB núm. 76 del 21 de juny de 1997).
- Ordre del conseller d'Educació, Cultura i Esports del dia 7 de juliol de 1997, per la qual es fixen els preus que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1997-98 (BOCAIB número 86 EXT, del 10 de juliol de 1997).
 - Ordre del conseller d'Educació, Cultura i Esports del dia 1 de juliol de 1998, per la qual es fixen els preus que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1998-99 (BOCAIB número 89, del 9 de juliol de 1998).
 - Ordre del conseller d'Educació, Cultura i Esports del dia 29 de juny de 1999, per la qual es fixen els preus que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 1999-2000 (BOCAIB número 88, del 10 de juliol de 1999).
- CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA, Decret 107/2000 del 14 de juliol, pel qual es fixen els preus que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 2000-2001 (BOIB número 91, del 25 de juliol de 2000).
- Decret 90/2001 del 6 de juliol, pel qual es fixen els preus que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 2001-2002 (BOIB número 82, del 10 de juliol de 2001).
 - Decret 89/2002 del 28 de juny, pel qual es fixen els preus que s'han de satisfer per la prestació de serveis acadèmics universitaris per al curs 2002-2003 (BOIB número 81, del 6 de juliol de 2002).
- CORTS GENERALS, Constitució espanyola, del 27 de desembre de 1978 (BOE número 311.1, del 29 de desembre de 1978).
- Llei orgànica 2/1983, del 25 de febrer, d'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears (BOE número 51, de l'1 de març, i modif. per L.O.s. 9/1994 (BOE número 72, del 25 de març de 1994), i 3/1999 (BOE número 8, del 9 de gener de 1999).
 - Llei orgànica 8/1985, del 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació (BOE número 159, del 4 de juliol de 1985).
 - Llei 8/1989, del 13 d'abril, de taxes i preus públics (BOE núm. 90, del 15 d'abril de 1989).
 - Llei orgànica 1/1990, del 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE número 238, del 4 d'octubre de 1990).
 - Llei orgànica 9/1995, del 20 de novembre, de la participació, l'avaluació i el govern dels centres docents (BOE número 278, de 21 de novembre de 1995).
 - Llei orgànica 6/2001, del 21 de desembre, d'universitats (BOE número 307, del 24 de desembre de 2001).
 - Llei orgànica 10/2002, del 23 de desembre, de qualitat de l'educació (BOE número 307, del 24 de desembre de 2002).
 - Llei 30/1998, del 29 de juliol, del règim especial de les illes Balears (BOE número 181, del 30 de juliol de 1998).

MINISTERI D'ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES, Reial Decret 2243/1996, del 18 d'octubre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria d'universitats (BOE número 270, del 8 de novembre de 1996).

MINISTERI D'EDUCACIÓ, Reial decret 552/1985, del 2 d'abril, pel qual s'aprova el reglament del Consell d'Universitats (BOE núm. 101, del 27 d'abril de 1985).

OROVAL, E. i CHÉLIZ, D. (1998), «Reflexions a l'entorn del finançament del sistema universitari espanyol des de la perspectiva de les Comunitats Autònomes», Barcelona, *Revista Catalana de Dret Públic* «Autonomies», núm. 23.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS (1996), *Pressupost 1996*, Universitat de les Illes Balears.

— (2000), *UIB 2000, estadística i indicadors*. Universitat de les Illes Balears. Vicerectorat de Planificació Económicoadministrativa. Oficina de Planificació i Prospectiva. Març 2001.

— (2002), *Pressupost 2002*, Universitat de les Illes Balears.